

Købstadbefolkningen saa godt som alle Vegne stemmer hjemme, fordi der saa godt som alle Vegne er Valgsted i Købstæderne. Der er naturligvis ingen Regel uden Undtagelse, og derfor maa f. Eks. Vælgerne i Korsør tage til Slagelse, og derfor maa Vælgerne i Allinge og andre Byer tage et eller andet Sted hen. Men de fleste Valgsteder findes i Købstæderne. Det er kun Landbefolkningen, som skal rejse til Valgstedet. Bønder, Husmænd og Landarbejdere skulle med den nuværende Ordning bruge en hel Dag for at komme til Valg, og flere Steder i Jylland kunne de neppe naa det paa een Dag, fordi de have de urimelig lange Veje til Valgstedet. Naar vi altsaa have det saaledes, at Købstadbeboerne stemme hjemme i Kommunen, og at de paa Smaaøerne stemme hjemme hos sig selv i Kommunen, er det vist rimeligt, at man tager Skridtet fuldt ud og bestemmer, at Bønder, Husmænd og Landarbejdere kunne ogsaa stemme i deres Kommune, de skulle ikke spille deres Tid med at rejse langt hen til en Valghandling, som i de fleste Tilfælde ikke faar nogen afgørende Betydning. Og saa er der endelig endnu en Grund til at gaa til Kommuneafstemning, og den ligger i Grundlovsændringen, som jeg foreslaar, og som vi ønske fra vor Side: at Kvinderne tages med. Det vil gøre Sagen endnu mere uoverkommelig for Folket, hvis ogsaa Kvinderne skulle rejse de lange Veje paa en Valgdag, som tidt ingen Betydning vil faa.

Om selve Kredsinddelingen, som her foreslaas, skal jeg ikke gøre mange Bemærkninger. I det væsentlige tror jeg, at den højtærede Ministers Forgænger har truffet det rigtige paa dette Omraade. Der er neppe stort at gøre ved den Ting. Kun et enkelt Punkt vil jeg henlede Opmærksomheden paa. Som det vil erindres, var det en Regel ved Valget til den grundlovgivende Rigsdag, og den Regel er fastholdt senere, at de tyndt befolkede Egne ikke skulde have Kredse med saa stort et Indbyggertal som de tættere befolkede Egne. Det var en Regel, som navnlig fandt sit Udtryk paa Hederne i Jylland, i Viborg og Ringkøbing Amter, og den Regel er fastholdt senere Gang efter Gang, baade ved Valgkredslovens Behandling og ved Grundlovsændringen i 1866. Ogsaa i 1905—06 blev denne Regel fastholdt i dette Ting. Men det stemmer ikke godt med denne Regel, at man nu ordner det saaledes, at det Amt, der uden-

for København faar det højeste Indbyggertal i sine Valgkredse, bliver Viborg Amt, hvor man endog faar over 22,000 Indbyggere. I Ringkøbing Amt faar man tæt op imod 22,000 Indbyggere, efter hvad der her er foreslaaet. Jeg tror derfor, at man vil komme Retfærdigheden og navnlig de 60 Aars forudgaaende Praksis i Møde, hvis man vil tage en Kreds mere derovre i Jylland i disse tyndt befolkede Egne. Man vil da være i bedre Overensstemmelse med den Tankegang, som raadede hos Grundlovens Fædre, og dernæst vil man ogsaa give den stærkt voksende Befolkning derovre en virkelig retfærdig Repræsentation. Det er nemlig derovre, hvor de køre med Mergeltog hele Sommeren igennem, Dag efter Dag, Tusinder af Læs, hvor Heden skifter til blomstrende Agre, og hvor den ene Hytte rejser sig efter den anden. Der stiger Folketallet, og der er ingen Grund til, at de derovre skulde have deres Repræsentationsret indskrænket derved, at man fraviger den Regel, som lige fra 1848 har været gyldig.

Den Sag, her ligger for, er, som jeg før nævnedes, en Sag, der trænger sig paa, og som skal have sin Løsning, og vi ere alle pligtige til, saa vist som vi have lovet at holde Grundloven og handle i dens Aand, at arbejde paa at finde den bedst mulige Løsning uden Partihensyn. Jeg giver den højtærede Minister Ret i, at vi bør ikke tage Partihensyn ved denne Sags Behandling. Men den bedste Løsning uden Partihensyn er netop, at vi faa Tallet paa vore Repræsentanter fastsat i Grundloven, og at Repræsentanterne saa blive fordelte saa retfærdigt som muligt ved Valgloven. Det skulde ogsaa undre mig meget, om den Tankegang ikke kunde vinde Flertal her i Tinget. Den har haft stærkt Tilhold her før. Da vi for 15 Aar siden stod som Opposition, havde Tanken om at faa en Ordning saaledes, at Grundloven blev ændret eller opfyldt, stærkt Tilhold her. Den sidste Vej, at opfylde Grundloven, er der nu ingen, som vil gaa, og der er da ikke andet tilbage end at ændre Grundloven og forbinde dette med en midlertidig Ordning. Det kan lade sig gøre, og naar vi have Villien dertil, finde vi ogsaa nok Vejen, trods de Vanskeligheder der er, de kunne overvindes, naar man virkelig fra alle Sider ønsker at overvinde dem. Jeg anbefaler, at Sagen bliver drøftet alvorligt i et Udvalg, og det er mit Haab, at der derfra vil komme et Resultat, som vi alle kunne slutte os til.